

Beden Eğitimi Öğretmenlerinde İletişim Becerileri ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Atılay BİRTÜRK¹, Turgay BİÇER²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada; beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerini iletişim becerileri açısından ölçmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya İstanbul'un çeşitli ilçelerindeki devlet ve özel okullarda görev yapan (n=252) beden eğitimi öğretmenleri katılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmış olup; araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği (Yetişkin Formu) ve İletişim Becerileri Ölçeği (Yetişkin Formu) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerine sosyal gruplar ve Whatsapp grupları üzerinden ulaşılmış, veriler online olarak toplanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi yapılmıştır. İletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri cinsiyetlere göre karşılaştırılırken bağımsız örneklemelerde t testi, yaş ve çalışma süresine göre karşılaştırılırken tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS Paket programı kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda bireylerin akıllı telefon bağımlılığı arttıkça, iletişim becerilerinin azaldığı gözlemlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi Öğretmeni, Akıllı Telefon, Bağımlılık, İletişim.

ABSTRACT

Investigation of the Relationship Between Communication Skills and Smartphone Addiction in Physical Education Teachers

Purpose: In this study; it was aimed to measure physical education teachers' smartphone addiction levels in terms of communication skills.

Method: Physical education teachers (n=252) working in public and private schools in various districts of Istanbul participated in the research. Relational screening method was used in the research; Personal Information Form prepared by the researcher, Smartphone Addiction Scale (Adult Form) and Communication Skills Scale (Adult Form) were used as data collection tools. Physical education teachers were reached through social groups and Whatsapp groups, and the data were collected online. Pearson Product-Moment correlation analysis was conducted to examine the relationship between physical education teachers' smartphone addiction levels and communication skills. When comparing communication skills and smartphone addiction levels by gender, t-test was used in independent samples, and one-way analysis of variance was used when comparing them according to age and working time. SPSS package program was used in the analysis of the data.

Results and Conclusion: As a result of the research, it was observed that as individuals' smartphone addiction increased, their communication skills decreased.

Keywords: Physical Education Teacher, Smartphone, Addiction, Communication.

¹ Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0001-7958-363X, atilaybirturk@marun.edu.tr.

² Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0343-5101, turgay@marmara.edu.tr

*V. Egzersiz ve Spor Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur (24-26 April, 2020).

GİRİŞ

İletişim, insanlar arasındaki bilgi alışverişi ve karşılıklı ileti aktarımı olarak belirtilmektedir (Yetim ve Cengiz, 2012). İletişim, her koşulda insan için çok önemli bir olgudur (Küçük, 2012). İnsan, her canlıyla iletişim halinde olan sosyal bir varlıktır. Bu eksende insanın kendisiyle ve çevresiyle iyi iletişim kurması çok önemlidir (Biçer, 2018). İletişim insanlar arasında karşılıklı olarak ya da kitle iletişim araçları sayesinde gerçekleşir. Kitle iletişim araçlarına baktığımızda, 1950’li yıllarda televizyon, 1990’lı yıllarda da internetin ortaya çıktığı gibi, 2000’li yıllardan itibaren de mobil telefonlar ortaya çıkmıştır (Castells, Mireia, Jack ve Araba, 2007). İletişim sektöründeki gelişim, internetin kısa süre içerisinde yaygınlaşıp radyo ve televizyon gibi diğer kitle iletişim araçlarının önüne geçerek, küresel dünyada ön sıralarda yerini alıp mesafelerin kısılmasına (Aktaş, 2012) ve çağdaş toplumların gelişiminin vazgeçilmez bir parçası haline gelmesine neden olmuştur (Slevin, 2000).

İnternete kolayca girmeyi sağlayan akıllı telefonlar da mobil telefonlarının yerini alarak, kişisel bilgisayar ve birçok diğer elektronik cihazın da alternatifi olmuştur. Cep telefonlarının yerini akıllı telefonlara bırakıp günümüze gelmesinde, teknolojinin gelişmesinin büyük payı vardır (Karaaslan ve Budak, 2012). Akıllı telefon sayesinde insan arama yapabilir, e-posta gönderebilir, Whatsapp ve facebook gibi sosyal ağlara girebilir, müzik dinleyebilir, hava durumuna bakabilir ve oyun oynama gibi birçok fonksiyondan yararlanabilir. Bu nedenle akıllı telefonlar tüm dünyada her yaş grubunun ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Samaha ve Hawi, 2016). Amerika’da yapılan bir araştırmada Pew Araştırma Merkezi’nden gelen veriler; akıllı telefon sahiplerinin %46’sı telefonsuz yaşayamayacaklarını belirtmişlerdir (Smith, 2015).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2016) verilerine bakıldığında ise, ülkemizde hanelerin %96,9’unda cep telefonu veya akıllı telefon bulunmaktadır. TÜİK (2019) verilerine bakıldığında ise internet kullanımının 16-74 yaş arası bireylerde %75,3 olduğu belirtilmektedir. Bu verilere bakıldığında ülkemizde akıllı telefon kullanımı ve internete erişim oldukça yüksek bir orandadır.

Günümüz toplumunda bilgiye doğru ve çabuk bir şekilde ulaşmanın yolu iletişim kanalları ve eğitim sayesinde olur. Bu nedenle bilgi toplumunun en önemli yapı taşı olan eğitimin gün geçtikçe önemi artmaktadır (Aydın, 2003). Eğitimde iletişim de büyük bir yere sahiptir. 20. yüzyılda iletişim çağına geçilmesiyle gelişen bilgisayar, televizyon, telefon gibi kitle iletişim araçlarının yanında iletişimde insanı anlamak, anlaşılacak, mesajı doğru iletmek

oldukça önemli hale gelmiştir (Biçer, 2017). Bilgi toplumu oluşumunda, nitelikli insan yetiştirilmesinde de eğitimin önemi büyüktür. Bu amaca ulaşmanın da yolu etkili öğretmenlikten geçmektedir (Pehlivan, 2014).

Etkili iletişim becerileri tüm insan ilişkilerinde ve tüm meslek dallarındaki iletişimde kolaylık sağlamaktadır. Okul, hastane, banka gibi birçok insanla etkileşim halinde olunan meslek alanlarındaki insanların etkili iletişim becerilerine daha çok sahip olması gerekmektedir (Korkut, 2005). İletişimin kalitesi insanlarda oluşturulan etki kadardır (Biçer, 2014). Öğretmen ve öğrenci ilişkilerinde kullanılan iletişim becerileri, öğrencilerin okula ve öğretmene olan tavır, düşünce ve ilgilerini değiştirebilmektedir (Özdaş, 1999).

Eğitimde, iletişimin yeri tartışılmaz. Öğretmenler iletişim yoluyla öğrencilerde davranış değişikliği sağlayan en önemli unsurdur (Çağlar ve Kılıç, 2011). Okulda öğretmen ile öğrenci arasındaki sağlıklı iletişim çok önemlidir. Bu nedenle öğrencilerle öğretmenler arasında çift yönlü iletişim beklenir (Uğurlu, 2013). İletişim becerilerini öğrencilere karşı etkili kullanan bir öğretmen sayesinde, okulda kendini güvende hisseden öğrencinin risk faktörlerinden uzaklaştığı belirtilmektedir (Meehan, Hughes ve Cavell, 2003). Öğrencilerin okula ve öğretmenlere karşı tutumlarında, sınıf içi yaşanan olumlu ya da olumsuz yaşantıların etkisinin olduğu, bu nedenle de öğrencilerin okula karşı tutumlarında öğretmenin rolünün büyük olduğu belirtilmektedir (Erol, 2010).

Kısaca; insan iletişim sayesinde dil, ses, beden gibi sahip olduğu kaynakları kullanarak eşsizliğini ifade eder ve geleceğe değerli bilgiler bırakır. İletişim demek sadece iletişim araçlarından ibaret değildir. Kitle iletişim araçlarının gelişmesi de insanın iletişiminde kalite oluşturduğu anlamına gelmemektedir. Hatta aksine insanlar birbirinden uzak, eskiye oranla daha içine kapanık ve yalnız hale gelebilir (Biçer, 2016). Öğretmenlerin de teknolojik gelişmelere ayak uydurması ve cep telefonu kullanımlarının artmasının iletişim becerilerini etkileyebileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinde akıllı telefon bağımlılığı ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma sonucunda akıllı telefon bağımlılığı ile iletişim becerileri arasında negatif yönlü ilişki beklenmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma ilişkiyel tarama modelinde bir çalışmadır. İlişkiyel tarama modeli, birden çok değişkenin birlikte değişimini inceleyen ve değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koyan

modeldir (Karasar, 2011). Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılığı ve iletişim becerileri arasındaki ilişki ilişkisel tarama modeline göre ele alınmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini İstanbul'da resmi ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan bilgilere göre İstanbul'da 3361 Beden Eğitimi Öğretmeni görev yapmaktadır. Bu evren içerisinde Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2016) tarafından sürekli veriler için örneklem büyüklüğü hesaplama formülüne göre standart sapma 0,4, sapma (d) 0,05 ve t değeri 1,96 olarak belirlendiği zaman örneklem büyüklüğü en az 229 olarak belirlenmiş ve bu nedenle en az 229 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda araştırmaya İstanbul'da bulunan kamu ve özel okullarda görev yapan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 252 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin 101'i (%40,1) kadın ve 151'i (%59,9) erkektir. Öğretmenlerin yaş dağılımının ise; 20-30 yaş arası (%21,4 n=54), 31-40 yaş arası (%38,1 n= 96), 41-50 yaş arası (%35,3 n=89) ve 50 yaşından büyük (%5,2 n=13) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görev sürelerine bakıldığında ise; 1-10 yıl arası görev yapanlar (%47,2 n=119), 11-20 yıl arası görev yapanlar (%28,6 n=72), 21-30 yıl arası görev yapanlar (%20,6 n=52) ve 30 yıldan fazla görev yapanlar (%3,6 n=9) olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Çalışma Grubu

		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	151	59,9
	Kadın	101	40,1
Yaş	20-30 arası	54	21,4
	31-40 arası	96	38,1
	41-50 arası	89	35,3
	50 yaşından büyük	13	5,2
Görev Süresi	1-10 yıl	119	47,2
	11-20 yıl	72	28,6
	21-30 yıl	52	20,6
	30 yıldan fazla	9	3,6
Toplam		252	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ile “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği” (Yetişkin Formu) ve “İletişim Becerileri Ölçeği” (Yetişkin Formu) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Öğretmenlerin yaş, cinsiyet ve çalışma yılını belirlemek amacıyla üç sorudan oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği

Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği, Young (1998) tarafından düzenlenen akıllı telefon ve internet bağımlılığını kapsayan maddelerin ışığında Known ve ark. (2013) tarafından geliştirilmiştir. Türkçeye uyarlanması Demirci, Orhan, Demirdaş, Akpınar ve Sert (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçek 33 maddeden oluşan 7 faktörlü bir yapıda ve 6'lı Likert tipi yanıtlamaya sahiptir. Madde faktör yükleri 0,349 ile 0,824 aralığındadır. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğindeki puanlar 33 ile 198 arasındadır. Puanların yüksek çıkması bağımlılık riskinin arttığını göstermektedir.

İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu (İBÖ-YF)

Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini ölçmek için geliştirilen iletişim becerileri ölçeği (Korkut-Owen ve Bugay, 2014), Korkut-Owen ve Demirbaş-Çelik, (2017) tarafından yetişkinler için uyarlanmıştır. Ölçek 25 madde ve 5 faktörden oluşmaktadır. Birinci faktör temel beceriler ve kendini ifade etme (TBKİE), ikinci faktör iletişime özen gösterme (İÖG), üçüncü faktör ilişki kurmaya isteklilik (İKİ), dördüncü faktör etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim (EDSOI), beşinci faktör ise iletişim ilkelerine uyma (İİU) şeklindedir. *Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 25 maddesi için beş faktörlü olarak tanımlanan modele ait uygunluk istatistiklerinin uyum indekslerine göre kabul edilebilir aralıkta olduğunu göstermektedir: [χ^2 (216) = 242.0, $p < 0.001$; χ^2/df - ratio = 2.45; CFI = 0.91, IFI= 0.91, RMSEA = 0.87, SRMR = 0.008]* (Korkut-Owen ve Demirbaş-Çelik, 2017).” İletişim Becerileri Ölçeği yetişkin formunun güvenilirliğine bakıldığında iç tutarlılık katsayısı 0.94 olduğu tespit edilmiştir. Alt faktörlerine ait iç tutarlılık katsayıları, TB-KİE için 0.95 olarak, İÖG için 0.81 olarak, İKİ için 0.74 olarak, EDSOI için 0.76 olarak ve İİU için ise, 0.65 olarak tespit edilmiştir. Bu değerler ışığında İletişim Becerileri Ölçeği Yetişkin Formu'nun güvenilirlik düzeyinin yeterli ölçüde olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

2019-2020 eğitim öğretim yılında İstanbul'da özel ve kamu kuruluşlarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerine sosyal gruplar ve Whatsapp grupları üzerinden ulaşılmış, veriler online olarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Beden eğitim öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi yapılmıştır. İletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri cinsiyetlere göre karşılaştırılırken bağımsız örneklemelerde t testi, yaş ve çalışma süresine göre karşılaştırılırken tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeyleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki

	TBKİE	İÖG	İKİ	EDSOİ	İİU
GYTB	,026	-,154*	,029	-,035	,001
YB	,014	-,218**	,049	-,075	-,045
OB	,010	-,165**	-,012	-,007	-,125*
SUI	-,057	-,103	,036	-,085	-,046
AK	,080	-,073	,116	,019	-,036
SAB	,031	-,105	,017	-,020	-,106
FB	,139*	-,061	,108	,086	-,042

*p<.05, **p<.01

GYBT: Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma, **YB:** Yoksunluk Belirtileri, **OB:** Olumlu Beklenti, **SUI:** Siber Uzamsal İlişkiler **AK:** Aşırı Kullanım **SAB:** Sosyal Ağ Bağımlılığı **FB:** Fiziksel Belirtiler

TBKİE: Temel Beceriler ve Kendini İfade etme, **İÖG:** İletişime Özen Gösterme, **İKİ:** İlişki Kurmaya İsteklilik, **EDSOİ:** Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim, **İİU:** İletişim İlkelerine Uyma

Yapılan korelasyon analizi sonucunda Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma (GYTB) ve İletişime Özen Gösterme (İÖG) ($r=-.154$, $p<.01$), Yoksunluk Belirtileri (YB) ve İletişime Özen Gösterme (İÖG) ($r=-.218$, $p<.01$), Olumlu Beklenti (OB) ve İletişime Özen Gösterme (İÖG) ($r=-.165$, $p<.01$) arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda Olumlu Beklenti (OB) ve İletişim İlkelerine Uyma (İİU) ($r=-.125$, $p<.01$) arasında negatif yönlü; Fiziksel Belirtiler (FB) ile Temel Beceriler ve Kendini İfade Etme (TBKİE) ($r=.139$, $p<.05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Cinsiyetlere göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan bağımsız örneklemelerde t testi Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Cinsiyetlere Göre Akıllı Telefon Bağımlılığı ve İletişim Becerilerinin Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	Ort.	Ss	t test		
					t	sd	p
TBKİE	Erkek	151	4,10	,47	-,81	250	,41
	Kadın	101	4,15	,49			
İÖG	Erkek	151	4,09	,49	,00	250	,99
	Kadın	101	4,09	,53			
İKİ	Erkek	151	3,89	,67	-1,28	250	,19
	Kadın	101	4,00	,59			
EDSOİ	Erkek	151	4,13	,55	-1,82	250	,07
	Kadın	101	4,26	,54			
İİU	Erkek	151	4,03	,58	1,13	250	,25
	Kadın	101	3,94	,63			
GYTB	Erkek	151	2,67	1,00	1,69	250	,09
	Kadın	101	2,47	,83			
YB	Erkek	151	1,87	,79	-1,04	250	,29
	Kadın	101	1,97	,69			
OB	Erkek	151	2,76	,88	-,64	250	,51
	Kadın	101	2,84	,89			
SUİ	Erkek	151	1,56	,67	,34	250	,73
	Kadın	101	1,53	,69			
AK	Erkek	151	2,52	,97	,70	250	,48
	Kadın	101	2,44	,86			
SAB	Erkek	151	2,31	1,22	,59	250	,55
	Kadın	101	2,22	1,14			
FB	Erkek	151	2,67	,91	-1,78	250	,07
	Kadın	101	2,87	,89			

GYBT: Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma, **YB:** Yoksunluk Belirtileri, **OB:** Olumlu Beklenti, **SUİ:** Siber Uzamsal İlişkiler **AK:** Aşırı Kullanım **SAB:** Sosyal Ağ Bağımlılığı **FB:** Fiziksel Belirtiler
TBKİE: Temel Beceriler ve Kendini İfade etme, **İÖG:** İletişime Özen Gösterme, **İKİ:** İlişki Kurmaya İsteklilik, **EDSOİ:** Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim, **İİU:** İletişim İlkelerine Uyuma

Yapılan analiz sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>.05$).

Beden eğitim öğretmenlerinin yaş gruplarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizi Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Beden Eğitim Öğretmenlerinin Yaş Gruplarına Göre İletişim Becerileri ve Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Karşılaştırılması

	n	Ort.	Ss	F testi	
				F	p
TBKİE	20-30 yaş	54	4,09	2,78	,04
	31-40 yaş	96	4,02		
	41-50 yaş	89	4,21		
	50 yaşından büyük	13	4,26		
İÖG	20-30 yaş	54	4,05	,98	,40
	31-40 yaş	96	4,05		
	41-50 yaş	89	4,15		
	50 yaşından büyük	13	4,20		
İKİ	20-30 yaş	54	3,93	,47	,70
	31-40 yaş	96	3,88		
	41-50 yaş	89	3,97		
	50 yaşından büyük	13	4,07		
EDSOİ	20-30 yaş	54	4,22	,98	,40
	31-40 yaş	96	4,10		
	41-50 yaş	89	4,23		
	50 yaşından büyük	13	4,20		
İİU	20-30 yaş	54	3,81	2,64	,05
	31-40 yaş	96	4,02		
	41-50 yaş	89	4,04		
	50 yaşından büyük	13	4,23		
GYTB	20-30 yaş	54	2,93	4,54	,00
	31-40 yaş	96	2,61		
	41-50 yaş	89	2,40		
	50 yaşından büyük	13	2,19		
YB	20-30 yaş	54	2,12	1,95	,12
	31-40 yaş	96	1,85		
	41-50 yaş	89	1,84		
	50 yaşından büyük	13	2,04		
OB	20-30 yaş	54	3,07	4,42	,001
	31-40 yaş	96	2,82		
	41-50 yaş	89	2,68		
	50 yaşından büyük	13	2,20		
SUİ	20-30 yaş	54	1,73	1,71	,16
	31-40 yaş	96	1,49		
	41-50 yaş	89	1,50		
	50 yaşından büyük	13	1,53		
AK	20-30 yaş	54	2,68	1,56	,20
	31-40 yaş	96	2,51		
	41-50 yaş	89	2,41		
	50 yaşından büyük	13	2,15		
SAB	20-30 yaş	54	2,80	4,89	,003
	31-40 yaş	96	2,18		
	41-50 yaş	89	2,10		
	50 yaşından büyük	13	1,96		
FB	20-30 yaş	54	2,90	,79	,50
	31-40 yaş	96	2,74		
	41-50 yaş	89	2,66		
	50 yaşından büyük	13	2,76		

GYBT: Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma, **YB:** Yoksunluk Belirtileri, **OB:** Olumlu Beklenti, **SUİ:** Siber Uzamsal İlişkiler **AK:** Aşırı Kullanım **SAB:** Sosyal Ağ Bağımlılığı **FB:** Fiziksel Belirtiler **TBKİE:** Temel Beceriler ve Kendini İfade etme, **İÖG:** İletişime Özen Gösterme, **İKİ:** İlişki Kurmaya İsteklilik, **EDSOİ:** Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim, **İİU:** İletişim İlkelerine Uyma

Yapılan analiz sonucunda yaş gruplarına göre Temel Beceriler ve Kendini İfade Etme (TBKİE) ($F=2.783$, $p<.05$), GYTB Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma ($F=4.546$, $p<.01$), Olumlu Beklenti (OB) ($F=4.421$, $p<.01$) ve Sosyal Ağ Bağımlılığı (SAB) ($F=4.894$, $p<.05$) düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmuştur.

Çalışma yıllarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizi Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Çalışma Yıllarına Göre İletişim Becerileri ve Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Karşılaştırılması

		n	Ort.	Ss	F testi	
					F	p
TBKİE	1-10 yıl	119	4,05	,50	2,14	,10
	11-20 yıl	72	4,12	,49		
	21-30 yıl	52	4,24	,38		
	30 yıldan fazla	9	4,24	,37		
İÖG	1-10 yıl	119	4,06	,53	,73	,53
	11-20 yıl	72	4,07	,49		
	21-30 yıl	52	4,18	,41		
	30 yıldan fazla	9	4,06	,64		
İKİ	1-10 yıl	119	3,85	,68	1,95	,12
	11-20 yıl	72	4,00	,61		
	21-30 yıl	52	3,97	,60		
	30 yıldan fazla	9	4,29	,56		
EDSOİ	1-10 yıl	119	4,16	,60	,68	,56
	11-20 yıl	72	4,15	,51		
	21-30 yıl	52	4,28	,46		
	30 yıldan fazla	9	4,11	,64		
İİU	1-10 yıl	119	3,96	,60	1,54	,20
	11-20 yıl	72	3,93	,67		
	21-30 yıl	52	4,14	,48		
	30 yıldan fazla	9	4,11	,60		
GYTB	1-10 yıl	119	2,84	,97	7,05	,00
	11-20 yıl	72	2,49	,80		
	21-30 yıl	52	2,17	,86		
	30 yıldan fazla	9	2,47	1,22		
YB	1-10 yıl	119	2,03	,79	3,21	,02
	11-20 yıl	72	1,72	,68		
	21-30 yıl	52	1,85	,70		
	30 yıldan fazla	9	2,20	,76		
OB	1-10 yıl	119	2,94	,88	2,42	,07
	11-20 yıl	72	2,63	,77		
	21-30 yıl	52	2,76	,93		
	30 yıldan fazla	9	2,44	1,21		
SUI	1-10 yıl	119	1,68	,74	3,05	,03
	11-20 yıl	72	1,43	,59		
	21-30 yıl	52	1,41	,54		
	30 yıldan fazla	9	1,63	,83		
AK	1-10 yıl	119	2,68	,95	3,36	,02
	11-20 yıl	72	2,30	,82		
	21-30 yıl	52	2,31	,90		
	30 yıldan fazla	9	2,55	1,25		

SAB	1-10 yıl	119	2,55	1,31	4,27	,01
	11-20 yıl	72	2,02	,99		
	21-30 yıl	52	2,05	1,00		
	30 yıldan fazla	9	1,88	1,26		
FB	1-10 yıl	119	2,87	,85	2,24	,08
	11-20 yıl	72	2,63	,96		
	21-30 yıl	52	2,57	,87		
	30 yıldan fazla	9	3,07	1,06		

GYBT: Günlük Yaşamı ve Toleransı Bozma, **YB:** Yoksunluk Belirtileri, **OB:** Olumlu Beklenti, **SUİ:** Siber Uzamsal İlişkiler **AK:** Aşırı Kullanım **SAB:** Sosyal Ağ Bağımlılığı **FB:** Fiziksel Belirtiler **TBKİE:** Temel Beceriler ve Kendini İfade etme, **İÖG:** İletişime Özen Gösterme, **İKİ:** İlişki Kurmaya İsteklilik, **EDSOİ:** Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim, **İİU:** İletişim İlkelerine Uyuma

Yapılan analiz sonucunda GYTB ($F=7.054$, $p<.01$), YB ($F=3.217$, $p<.01$), SUİ ($F=3.051$, $p<.05$), AK ($F=3.365$, $p<.05$) ve SAB ($F=4.273$, $p<.05$) düzeylerinde anlamlı farklılık görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinde akıllı telefon bağımlılığı ile iletişim becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Aynı zamanda da cinsiyet, yaş ve çalışma yılına göre akıllı telefon bağımlılığı ile iletişim becerileri karşılaştırılmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan korelasyon analizinde Akıllı Telefon Bağımlılığı alt ölçeklerinden günlük yaşamı ve toleransı bozma (GYTB) ve İletişim Becerileri alt ölçeklerinden iletişime özen gösterme (İÖG) ($r=-.154$, $p<.01$) arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuş; yani akıllı cep telefonunun aşırı kullanımının günlük yaşamı olumsuz etkilemesi, beden eğitimi öğretmenlerinin etrafındaki öğrenci ve öğretmenlerle iletişimine daha az özen gösterdiği görülmektedir. Lee ve ark. (2014)'nın akıllı telefon bağımlılığı yönetimi ile ilgili yaptığı çalışmasında akıllı telefonların aşırı kullanımının günlük yaşamı olumsuz etkilediğini ve ruh hali değişiklikleri, geri çekilme ve dikkat kaybına yol açtığı belirtilmektedir.

Akıllı Telefon Bağımlılığı alt ölçeklerinden yoksunluk belirtileri (YB) ve İletişim Becerileri alt ölçeklerinden iletişime özen gösterme (İÖG) ($r=-.218$, $p<.01$) arasında da negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuş; yani akıllı telefonu olmadığı ve kullanmadığı zamanlarda rahatsızlık hisseden öğretmenlerin, etrafındaki insanlarla olan iletişimine daha az özen gösterdiği görülmektedir. Ardıç Çobaner ve Işık, 2014; Çetinkaya Bozkurt ve Minaz, (2017)'ın yaptığı araştırmalarda akıllı telefonların insanların yüz yüze iletişimini azalttığını ve bunun da insanlarda asosyalleşmeye neden olduğu belirtilmektedir. Ay (2013)'ın üniversite öğrencilerinde iletişim araçlarının kullanımı üzerine yaptığı çalışmasında öğrencilerin büyük

bir çoğunluğunun cep telefonlarını yanlarına almadıklarında kendilerini eksik bir şekilde hissettiklerini belirtmişlerdir.

Akıllı Telefon Bağımlılığı alt ölçeklerinden olumlu beklenti (OB) ve İletişim Becerileri alt ölçeklerinden iletişime özen gösterme (İÖG) ($r=-.165$, $p<.01$) arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuş; yani (OB) alt boyutlarından “Akıllı telefon kullanırken rahat ya da sakin hissederim” ya da “Akıllı telefonla stres atabilirim” gibi beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı cep telefonlarına yüklediği olumlu anlam arttıkça etrafındaki insanlarla olan iletişimine daha az özen gösterdiği görülmektedir. Kahyaoglu ve ark. (2016)’nın sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılık düzeylerini ölçmek için yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden olumlu beklenti boyutunda, öğrencilerin ortalaması yüksek bulunmuştur ve bu öğrencilerin sosyal yaşamlarının olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir.

Akıllı Telefon Bağımlılığı alt ölçeklerinden olumlu beklenti (OB) ve İletişim Becerileri alt ölçeklerinden iletişim ilkelerine uyma (İİU) ($r=-.125$, $p<.01$) arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuş; yani beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı cep telefonlarına yüklediği olumlu anlam arttıkça (İİU) alt boyutlarından “İnsanları oldukları gibi kabul ederim” ya da “Başkalarını önyargısız dinlerim” gibi iletişim ilkelerine daha az dikkat ettikleri görülmektedir. (Bulut, 2019)’un ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileri ve örgütsel sinizm düzeylerini ölçmek için yaptığı çalışmasında iletişim becerileri ölçeğinin alt ölçeklerinden iletişime özen gösterme ve iletişim ilkelerine uyma boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Akıllı Telefon Bağımlılığı alt ölçeklerinden Fiziksel Belirtiler (FB) ile İletişim Becerileri alt ölçeklerinden temel beceriler ve kendini ifade etme (TBKİE) ($r=.139$, $p<.05$) arasında da pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Cinsiyetlere göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan bağımsız örneklemelerde t testi yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Toplumda cinsiyet fark etmeksizin her bireyin akıllı telefon kullandığı görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri de aynı şartlarda eğitim görmüş, benzer ortamlarda görev yapan öğretmenlerdir. Bu nedenle cinsiyetlere göre fark görülmemesi normal karşılanmıştır. Erözgen (2005)’in üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini etkileyen faktörler üzerine yaptığı araştırmada cinsiyet özelliklerinin iletişim becerileri üzerinde anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir. (Çetinkaya Bozkurt ve Minaz (2017)’in üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık

düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında akıllı telefon bağımlılığında öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olmadığını bulmuştur. Kızıltoprak, (2018)'ın lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yaptığı çalışmasında akıllı telefon bağımlılıkları cinsiyetlerine göre farklılık göstermemiştir. Yapılan çalışma da bu çalışmalarla paralellik göstermektedir. Dülger ve Atalar (2018)'ın üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada iletişim becerileri ölçeği alt boyutlarından cinsiyetlere göre EDSOI alt boyutunda kadınların daha yüksek puana sahip olduğu bulunmuştur. İBÖ toplam puanı, iletişim ilkeleri ve temel beceriler (IITB), kendini ifade etme (KIE) ve iletişim kurmaya isteklilik (IKI) puan ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kılıcıgil ve ark. (2009)'nın Besyo öğrencilerinin iletişim becerilerini yordamak için araştırmada iletişim becerisiyle cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki kız öğrencilerin lehine olacak şekilde bulunmuştur. Özdemir ve ark., (2019)'nın hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon kullanım durumunu tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmasında kadınların erkeklerden yüksek puanlarının olması, akıllı telefon bağımlılığını etkilemediği ve cinsiyete özgü aralarında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada da kadınlar daha yüksek puana sahip olmasına rağmen anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu nedenle bu çalışmayla paralellik gösteriyor denebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş gruplarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizine bakıldığında öğretmenlerinin yaşlarının arttıkça iletişim becerileri ölçeğinin alt boyutlarından temel beceriler ve kendini ifade etme puan ortalamalarının da arttığı görülmektedir. Öğretmenlerin yaş aldıkça öğrencilere karşı kendilerini daha iyi ifade edebildikleri düşünülmektedir. Erci ve ark. (2017)'nin aile sağlığı merkezlerinde çalışmakta olan ebe ve hemşirelerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi amaçlı yaptığı araştırmada mesleğinin başındaki ebe ve hemşirelerin iletişim becerileri ölçeğinin alt boyutlarından kendini ifade etme alt boyutunun ortalamalarının daha yüksek bulunduğu tespit edilmiştir. Görmüş ve ark. (2013)'nin işletme bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerinin cinsiyet rolleri bağlamında incelenmesi için yaptığı çalışmada yaş ile iletişim becerisi arasında anlamlı bir ilişki saptamamıştır. Bulut (2019)'un ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileri ve örgütsel sinizm düzeylerini ölçmek için yaptığı çalışmasında yaş değişkenine göre iletişim becerileri ölçeğinin alt ölçeklerinden temel beceriler ve kendini ifade etme boyutunda 36 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin 26-30 yaş arası öğretmenlere göre ortalaması yüksek bulunmuştur. Yapılan

çalışmada da yaş değişkenine göre iletişim becerileri ölçeği alt boyutlarından temel beceriler ve kendini ifade etme boyutu ortalaması 50 ve üzeri yaştaki öğretmenlerde yüksek bulunmuştur. Yapılan çalışmanın bu çalışmayla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerin 20-30 yaş arasında akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden günlük yaşamı ve toleransı bozma boyutunda ortalamasının yüksek, elli yaşından büyük öğretmenlerin ise günlük yaşamı ve toleransı bozma ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Öğretmenlerinin meslek yıllarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizine bakıldığında da meslek hayatının başında olan öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden günlük yaşamı ve toleransı bozma boyutunda ortalaması yüksek, 21-30 yıl meslek deneyimi olan öğretmenlerin ortalaması ise düşük bulunmuştur. Genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenler göre akıllı cep telefonlarını daha fazla süreyle kullandıkları düşünülmektedir. Aşırı teknoloji kullanımı bazı kişilerde hayat akışını bozacak şekilde olabilir. Böyle bir kullanım şekli de kişinin normal hayattaki sosyal ortamlardan kopmasına yol açabilir ve insanlar arasındaki iletişime zarar verebilir (Bian ve Leung, 2014; Bozoglan ve ark., 2013; Hu, 2009; Jones, 2014). Kuyucu (2018)'nin gençlerde akıllı telefon kullanımı ve bağımlılığı üzerine yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden günlük yaşamı ve toleransı bozma düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğretmenlerin 20-30 yaş arasında akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden olumlu beklenti boyutunda ortalama yüksek, öğretmenlerin yaşları arttıkça ise olumlu beklenti boyutunda ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenler göre akıllı cep telefonlarını kullanırken daha rahatlamış, güvende, keyifli hissettiklerini ve stres attıklarını belirttiklerinden telefona yükledikleri anlamın daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Kuyucu (2018)'nin gençlerde akıllı telefon kullanımı ve bağımlılığı üzerine yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden olumlu beklenti düzeylerine yönelik bulgularda 21-23 yaş gençlerin 27 yaş ve üzerindeki gençlere göre akıllı cep telefonlarına daha fazla olumlu anlam yükledikleri görülmüştür.

Öğretmenlerin 20-30 yaş arasında akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden sosyal ağ bağımlılığı boyutunda ortalamasının yüksek, elli yaşından büyük öğretmenlerin ise sosyal ağ bağımlılığı boyutunda ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlere göre facebook, twitter, instagram gibi sosyal ağ hesaplarını daha fazla kullandıkları düşünülmektedir. Yılmaz ve ark. (2014)'nin lise öğrencilerinin internet bağımlılığının çeşitli değişkenlere göre incelemesi için yaptığı çalışmasında daha küçük

yaştaki lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Ho ve ark. (2017)'nin Singapur'da yetişkin bin kişi ve dört bin dokuz yüz yirmi genç ile yaptığı araştırmada, gençlerin yetişkinlere göre daha çok sosyal ağ bağımlılık davranışları sergiledikleri görülmüştür. Bu da yapılan araştırmayla paralellik göstermektedir. Tutgun-Ünal (2015)'in üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığını tespit etmek için yaptığı çalışmada ise yaş değişkenine göre sosyal medya bağımlılığının yaşa göre farklılaşmadığı yönündedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yıllarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizine bakıldığında meslek hayatının başında ve otuz yıldan fazla çalışmış, meslek hayatının sonunda olan öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden yoksunluk belirtileri boyutunda ortalamaları yüksek bulunmuştur. Çetinkaya Bozkurt ve Minaz (2017)'in üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında gençlerin akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden yoksunluk belirtileri boyutunda anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen, en alt ve en üst yaş grubundaki öğrencilerin yoksunluk belirtileri boyutunda puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. Bu verilerin de yapılan çalışmayla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yıllarına göre iletişim becerileri ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan tek yönlü varyans analizine bakıldığında meslek hayatının başında olan öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden aşırı kullanım, sosyal ağ bağımlılığı ve siber uzamsal ilişkiler boyutunda ortalamalarının yüksek olduğu bulunmuştur. Çetinkaya Bozkurt ve Minaz (2017)'in üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında gençlerin akıllı telefon bağımlılığı alt ölçeklerinden aşırı kullanım boyutunda ortalamaları oldukça yüksek bulunmuştur. Ho ve ark. (2017)'nin Singapur'da gençler ve yetişkinler arasında yaptığı araştırmada, gençlerin yetişkinlere göre daha çok sosyal ağ bağımlılık davranışları sergiledikleri görülmüştür.

Teknolojinin son yıllardaki hızlı gelişimi birçok donanıma sahip akıllı cep telefonlarının üretilmesini sağlamıştır. Gün geçtikçe de artan akıllı telefon kullanımının insanlarda iletişim becerileri açısından ilişkisi alanyazında daha sık yer bulmaya başladı (Pearson ve Hussain, 2016; Soni et al., 2017). Tüm insanlar gibi öğretmenlerde aktif bir şekilde akıllı cep telefonlarını kullanmaya başladı. Beden eğitimi öğretmenleri de akıllı cep telefonları sayesinde her türlü bilgiye daha kolay ulaşmaya başladı. Bu sonuç bir yandan bilgi edinme ve

iletişim ihtiyacını karşılarken diğer yandan da bazı problemleri yanında getirdi. Öğrencilerine spor yaptırarak derslerde sağlıklı bir yaşam felsefesi kazandırmaya çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı telefon bağımlılığı, öğrencileriyle ve diğer öğretmenlerle olan etkili iletişimini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Kahyaoglu ve ark. (2016)'nın hemşirelik öğrencilerinde iletişim becerileri açısından akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin tespit etmek için yapılan çalışmada akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arttıkça iletişim becerileri azaldığı görülmektedir. Yapılan çalışma da bu çalışmayla paralellik göstermektedir.

Kullanıcılar klinik olarak bağımlı olmasa bile, akıllı telefon aşırı kullanımının kişilerarası ilişkileri ve psikolojik refahı olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu şekilde, tüketiciler teknoloji kullanımı ile ilgili bilinçli bir seçim yapması ve kendilerini korumak için önlemler alması gerektiği belirtilmektedir. (Pearson ve Hussain, 2016).

İnternet aracılığıyla diğer insanlara ulaşma imkânı sağlayan akıllı cep telefonları, yüz yüze iletişimin oranını hızlı bir şekilde düşürmektedir. İnsanlar bir nesil önce, elektronik cihazlar olmadan evlerinden dışarıya çıkmakta; bizzat planlar yapıp, kişisel el yazısıyla yazılmış mektuplar yazmaktaydı. Evde olup olmadıklarını görmek için komşuların kapılarını çalmaktaydı (Jones, 2014). Fakat son yıllarda teknoloji araçlarının aşırı kullanımı, yüz yüze olan insan iletişimini olumsuz etkilemektedir.

Akıllı cep telefonları aracılığıyla internete ve sosyal ağlara ulaşmak eğitim ve öğretim sektöründe çalışan öğretmenlere bilgiye ulaşma, gündemi takip etme, öğrencileri ve meslektaşları ile daha çabuk ve kolay iletişim kurma fırsatı sağlamaktadır. Öğrencilerle devamlı iletişim ve etkileşim halinde olan beden eğitimi öğretmenlerinin de akıllı cep telefonlarının aşırı kullanımının çevresiyle olan iletişimini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinin akıllı cep telefonu aşırı kullanımı konusunda kendisini denetlemesi ve hizmet içi eğitim kapsamında iletişim becerileri seminerlerine katılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

“Ülkemizin daha sosyal ve dinamik bir topluma dönüşmesi için öncelikli olarak gerekli devlet kurumları, vakıflar, sivil toplum örgütleri, daha sonra ebeveynler, öğretmenler, sağlık çalışanları ve bireylerin kendisi akıllı telefon ve sosyal medya bağımlılığı konusunda bilinçlenmeli ve bilgilendirmelidir (Özdemir, Çiftçi, Dağılgan ve Ünal, 2019).”

Alanyazında öğretmenlerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ve iletişim becerileri üzerine yapılan çalışmalar çok kısıtlıdır. Eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmenlerin, akıllı telefon bağımlılığı ile iletişim becerileri üzerine ilişkin araştırmaların

sayısının artırılmasının uzun dönemde faydalı olacağı, aynı zamanda yapılan çalışmanın da bu alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aktaş C. (2012). Hızlı yanıt veren kod aracılığıyla geleneksel gazete ile yeni medyanın yakınsaması. *Global Media Journal TR Edition*. 3(5),1–18.
- Ardıç Çobaner A, Isık T. (2014). Hemşireler arasında sosyal medya kullanımının yarar ve risklerinin tıp etiği bağlamında tartışılması. *Türkiye Bioetik Dergisi*. 1(1), 137–148.
- Ay S. (2013). İletişim araçları kullanımının yarattığı bağımlılığın sosyal izolasyon üzerindeki etkisi cep telefonu kullanıcıları üzerinde bir araştırma. *Yayınlanmamış İdari Tez. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İzmir*.
- Aydın B. (2003). Bilgi toplumu oluşumunda bireylerin yetiştirilmesi ve matematik öğretimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(14), 183–190.
- Bian M, Leung L. (2014). Linking loneliness, shyness, smartphone addiction symptoms, and patterns of smartphone use to social capital. *Social Science Computer Review*. 33(1), 61–79.
- Biçer T. (2014). *Sporda Toplam Kalite Yönetimi ve Futbol Uygulamaları (Yeni Basım)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Biçer T. (2016). *Sporda Yetenek mi? Karakter mi? (1. Basım)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Biçer, T. (2017). *Nlp Kişisel Liderlik (15.Basım)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Biçer, T. (2018). *Yaşamda ve Sporda Doruk Performans: Başarının Zihinsel Dinamikleri (14. Basım)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Bozoğlan B, Demirer V, Şahin I. (2013). Loneliness, self-esteem, and life satisfaction as predictors of internet addiction: A cross-sectional study among turkish university students. *Scandinavian Journal of Psychology*. 54(4), 313–319.
- Bulut RC. (2019). *Ortaokulda Görev Yapan Öğretmenlerin İletişim Becerileri ile Örgütsel Sinizm Düzeyleri Arasındaki İlişki*. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Büyüköztürk Ş, Kılıç Çakmak E, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. (2016) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çağlar İ, Kılıç S. (2011). *Eğitim Fakülteleri İçin Genel İletişim (2. Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Castells M, Mireia FA, Jack LQ, Araba S. (2007). *Mobile Communication and Society*. MIT Press.
- Çetinkaya Bozkurt Ö, Minaz A. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(21), 268–286.
- Demirci K, Orhan H, Demirdaş A, Akpınar A, Sert H. (2014). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği'nin türkçe formunun gençlerde geçerlilik ve güvenilirliği. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*. 24(3), 226–234.

- Dülger E, Atalar AD. (2018). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin değişkenlere göre incelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 19, 98–114.
- Erci B, Çokbekler N, Işık K. (2017). Aile sağlığı merkezlerinde çalışmakta olan ebe ve hemşirelerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. Bozok Tıp Dergisi. 7(1), 49–53.
- Erol O. (2010). Sınıf yönetiminde karşılaşılan olaylar, öğretmen tepkileri ve öğrenciler üzerindeki etkileri: Unutulmayan sınıf anılarının analizi. Educational Administration: Theory and Practice. 16(1), 25–47.
- Erözgen A. (2005). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini etkileyen faktörler. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 22(22), 135–149.
- Görmüş AŞ, Aydın S, Ergin G. (2013). İşletme bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerinin cinsiyet rolleri bağlamında incelenmesi. Sosyal Bilimler Dergisi. 15(1), 109–128.
- Ho SS, Lwin MO, Lee EWJ. (2017). Till logout do us part? Comparison of factors predicting excessive social network sites use and addiction between singaporean adolescents and adults. Computers in Human Behavior. 75, 632–642.
- Hu M. (2009). Will online chat help alleviate mood loneliness? Cyberpsychology and Behavior. 12(2), 219–223.
- Jones T. (2014). Students' cell phone addiction and their opinions. The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications. 5(1), 74–80.
- Kahyaoglu H, Kurt S, Uzal O, Özdilek S. (2016). Effects of smartphone addiction level on social and educational life in health sciences students. Euras J Fam Med. 5(1), 13–19.
- Karaaslan İA, Budak L, Kelimeler A. (2012). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu özelliklerini kullanımlarının ve gündelik iletişimlerine etkisinin araştırılması. Journal of Yasar University. 26(7), 4548–4525.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılıçgil E, Bilir P, Özdiñç Ö, Erođlu K, Erođlu B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 7(1), 19–28.
- Kızıltoprak A. (2018). Lise Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı ile İletişimci Biçimleri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Korkut-Owen F, Demirbaş-Çelik N. (2018). Yetişkinlerde Kişilik Özelliklerine Göre İletişim. Yetişkinlerin cinsiyetlerine, yaşlarına ve kişilik özelliklerine göre iletişim becerilerinin incelenmesi. Journal of Human Sciences. 15(4), 2305-2321.
- Korkut F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 28(28), 143–149.
- Küçük M. (2012). İletişim Bilgisi (1. Baskı, Ünite 1). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kuyucu M. (2018). Gençlerde Akıllı Telefon Kullanımı ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Sorunsalı: “Akıllı Telefon(kolik) Üniversite Gençliği.” Global Media Journal TR Edition. 7(14), 328-359.
- Kwon M, Lee JY, Won WY, Park JW, Min JA, Hahn C. (2013). Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). Plos One. 8(2), e56936.

- Lee H, Ahn H, Choi S, Choi W. (2014). The SAMS: Smartphone Addiction Management System and Verification. *Journal of Medical Systems*, 38(1), 1-10.
- Meehan BT, Hughes JN, Cavell TA. (2003). Teacher-Student relationships as compensatory resources for aggressive children. *Child Development*. 74(4), 1145–1157.
- Özdaş A. (1999). Okul gözlemi ve uygulama çalışmalarının öğretmen adayları üzerindeki etkisi. *AKÜ. Sosyal Bilimler Dergisi*. 1(3), 115–119.
- Özdemir A, Çiftçi H, Dağlıgan S, Ünal E. (2019). Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon kullanım durumu ve bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 45(3), 281–290.
- Pearson C, Hussain Z. (2016). Smartphone Addiction and Associated Psychological Factors. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*. 3(2), 193–207.
- Pehlivan KB. (2014). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*. 4(2), 17–23.
- Samaha M, Hawi NS. (2016). Relationships among smartphone addiction, stress, academic performance and satisfaction with life. *Computers in Human Behavior*. 57, 321–325.
- Slevin J. (2000). *The Internet and Society*. Cambridge: Polity Press.
- Smith A. (2015). U.S. Smartphone Use in 2015.
<https://www.pewresearch.org/internet/2015/04/01/us-smartphone-use-in-2015/>
- Soni R, Upadhyay R, Jain M. (2017). Prevalence of Smart Phone Addiction, Sleep Quality and Associated Behaviour Problems in Adolescents. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 5(2): 515-519.
- TÜİK (2016). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni Sayı: 37437, 26.08.2021. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- TÜİK. (2019). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni Sayı: 30574, 26.08.2021. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- Tutgun-Ünal A. (2015). Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Uğurlu CT. (2013). Communication Skills of Teachers and The Effect of Emphatic Tendency Behavior on Levels of Liking of Children. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*. 3(2), 51–62.
- Yetim A, Cengiz R. (2012). *İletişim ve Spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yılmaz E, Şahin YL, Haseski Hİ, Erol O. (2014). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Balıkesir ili örneği. *Journal of Educational Sciences Research*. 4(1), 133–144.
- Young KS. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology and Behavior*. 1, 237-244.